

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SÓCJALNYCH

z dnia 23 stycznia 1984 r.

w sprawie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

Na podstawie art. 4 ust. 1 i art. 9 dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym (Dz. U. Nr 66, poz. 414 z późniejszymi zmianami) i art. 118 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Osoby uprawnione do zasiłków rodzinnych.

§ 1. 1. Do zasiłków rodzinnych uprawnieni są pracownicy podlegający ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa, zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy.

2. Warunek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy nie jest wymagany od:

- 1) pracownicy zatrudnionej co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, jeżeli ani ona, ani jej małżonek nie jest właścicielem, samoistnym posiadaczem, użytkownikiem lub dzierżawcą użytków rolnych o obszarze powyżej 0,5 ha i nie osiąga dochodów z działów specjalnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym.
- 2) inwalidy, jeżeli jest zatrudniony co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

§ 2. 1. Pracownika uważa się za zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli wykonuje pracę według normy czasu pracy ustalonej dla danej kategorii pracowników.

2. Jeżeli dla danej kategorii pracowników ze względu na szczególne warunki pracy nie są ustalone normy czasu pracy, za zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy uważa się pracownika, który z tytułu tego zatrudnienia osiąga wynagrodzenie miesięczne w kwocie nie niższej od najniższego wynagrodzenia pracowników jednostek gospodarki uspołecznionej. Przepis § 1 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Pracownika zatrudnionego równocześnie w dwóch lub więcej zakładach pracy uważa się za zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli łączny czas jego pracy odpowiada pełnemu wymiarowi czasu pracy dla danej kategorii pracowników w jednym z tych zakładów. Przepis § 1 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Członkowie rodziny, na których przysługują zasiłki rodzinne.

§ 3. Pracownikowi uprawnionemu do zasiłków rodzinnych zasiłki te przysługują na dzieci i na małżonka na zasadach określonych w § 4—9.

§ 4. 1. Zasiłek rodzinny na dziecko przysługuje:

- 1) do ukończenia 16 lat życia, a jeżeli kształci się w szkole lub na kursie kwalifikacyjnym przysposobienia bądź doskonalenia zawodowego trwającym co najmniej 3 miesiące — do czasu ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia; jeżeli ukończenie 25 lat życia przypada na ostatni rok stu-

dłów w szkole wyższej, zasiłek rodzinny przysługuje do zakończenia tego roku studiów,

2) bez względu na wiek, gdy jest inwalidą I grupy lub inwalidą II grupy, jeżeli inwalidztwo II grupy powstało w wieku uprawniającym do zasiłku (pkt 1).

2. W razie przerwy w nauce spowodowanej chorobą dziecka lub urlopem w studiach, zasiłek rodzinny przysługuje nadal, nie dłużej jednak niż do końca danego roku szkolnego lub akademickiego; nie dotyczy to dziecka uczącego się w szkole podstawowej.

§ 5. Za dzieci, na które przysługuje zasiłek rodzinny, uważa się:

- 1) dzieci własne pracownika, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, dzieci przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej oraz dzieci, których opiekunem prawnym został ustanowiony pracownik lub jego małżonek,
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności: wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, gdy ich rodzice nie żyją, a gdy rodzice żyją, jeżeli:
 - a) nie mogą zapewnić im utrzymania albo
 - b) zostali pozbawieni lub ograniczeni w sprawowaniu władzy rodzicielskiej.

§ 6. 1. Zasiłek rodzinny nie przysługuje na dziecko:

- 1) pozostające w związku małżeńskim.
- 2) pobierające wynagrodzenie w okresie przygotowania zawodowego lub osiągające inne dochody z tytułu pracy albo pobierające stypendium dla sportowców — w kwocie przekraczającej miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia pracowników jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 3) pobierające rentę rodzinną, do której uprawniona jest tylko jedna osoba, lub rentę inwalidzką,
- 4) pobierające zasiłek wychowawczy lub zasiłek dla absolwentek szkół wyższych wychowujących dzieci,
- 5) przebywające w zakładzie specjalnym, w domu dziecka lub w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej, zapewniających całkowitą opiekę nad dzieckiem,
- 6) kształcące się w szkole wojskowej lub innej szkole państwowej zapewniającej nieodpłatnie pełne utrzymanie (wyżywienie, zakwaterowanie, umundurowanie),
- 7) przebywające w zakładzie poprawczym lub karnym.

2. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie stosuje się w razie zawarcia związku małżeńskiego:

- 1) między osobami kształcącymi się w szkole,
- 2) przez osobę, na którą przysługuje zasiłek pielęgnacyjny w przypadku określonym w § 15 ust. 3 pkt 2, jeżeli małżonek takiej osoby nie jest uprawniony do zasiłku rodzinnego

3. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie ma zastosowania w razie osiągnięcia przez dziecko wynagrodzenia za pracę z tytułu zatrudnienia w państwowym przedsiębiorstwie gospodarki rolnej, w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub w spółdzielni kółek rolniczych w okresie nasilenia prac polowych.

4. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, nie stosuje się, jeżeli za pobyt dziecka w zakładzie specjalnym, w domu dziecka lub w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej rodzice lub opiekunowie ponoszą odpłatność.

§ 7. Zasiłek rodzinny przysługuje na małżonka, jeżeli spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) wychowuje choćby jedno dziecko w wieku do lat 8 lub sprawuje opiekę nad dzieckiem, o którym mowa w § 15,
- 2) ukończył 50 lat — kobieta lub 65 lat — mężczyzna,
- 3) jest inwalidą.

§ 8. 1. Zasiłek rodzinny nie przysługuje na małżonka:

- 1) pobierającego zasiłek wychowawczy lub zasiłek dla absolwentek szkół wyższych wychowujących dzieci,
- 2) pobierającego wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia lub osiągającego inne dochody z tytułu pracy albo pobierającego stypendium dla sportowców — w kwocie przekraczającej miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia pracowników jednostek gospodarki uspołecznionej,
- 3) pobierającego rentę rodzinną, do której uprawniona jest tylko jedna osoba, lub rentę inwalidzką albo emeryturę,
- 4) przebywającego w zakładzie pomocy społecznej,
- 5) przebywającego w zakładzie karnym.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie ma zastosowania w razie osiągnięcia przez małżonka pracownika zatrudnionego w państwowym przedsiębiorstwie gospodarki rolnej, w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub w spółdzielni kółek rolniczych wynagrodzenia za pracę w takim gospodarstwie lub spółdzielni w okresie nasilenia prac polowych.

3. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nie stosuje się, jeżeli pracownik ponosi pełną odpłatność za pobyt małżonka w zakładzie pomocy społecznej.

§ 9. 1. Zasiłek rodzinny nie przysługuje na członków rodziny zamieszkujących poza obszarem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub przebywających poza obszarem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dłużej niż 3 miesiące, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

2. Na studentów skierowanych na studia zagraniczne w razie ich pobytu w kraju w czasie wakacji letnich lub urlopu w studiach albo ze względu na praktykę kursową wynikającą z planu studiów — zasiłek rodzinny przysługuje za okres ich pobytu w kraju tylko wówczas, gdy pobyt ten trwa co najmniej 1 miesiąc kalendarzowy.

Rozdział 3

Wysokość zasiłków rodzinnych.

§ 10. 1. Zasiłki rodzinne przysługują pracownikom w wysokości określonej w ust. 2—6.

2. Jeżeli pracownik lub jego małżonek nie jest właścicielem, samoistnym posiadaczem, użytkownikiem ani dzierżawcą użytków rolnych o obszarze powyżej 0,5 ha i nie osiąga dochodów z działów specjalnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym, ani też nie osiąga dochodów podlegających opodatkowaniu podatkiem

dochodowym lub podatkami dochodowym i obrotowym, zasiłek rodzinny — w zależności od wysokości dochodu przypadającego na jedną osobę w rodzinie — wynosi:

Przeciętny miesięczny dochód przypadający na jedną osobę w rodzinie w zł	Miesięczna kwota zasiłku rodzinnego na jedną uprawnioną osobę w zł
do 3.000	1.800
ponad 3.000 do 5.000	1.500
ponad 5.000	1.300

3. Jeżeli pracownik lub jego małżonek nie jest właścicielem, samoistnym posiadaczem, użytkownikiem ani dzierżawcą użytków rolnych o obszarze powyżej 0,5 ha i nie osiąga dochodów z działów specjalnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym, lecz osiąga dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym lub podatkami dochodowym i obrotowym — zasiłek rodzinny wynosi 1.300 zł miesięcznie na jedną uprawnioną osobę bez względu na wysokość dochodu przypadającego na jedną osobę w rodzinie.

4. Jeżeli pracownik lub jego małżonek jest właścicielem, samoistnym posiadaczem, użytkownikiem lub dzierżawcą użytków rolnych o obszarze powyżej 0,5 ha lub osiąga dochody z działów specjalnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym, zasiłek rodzinny, bez względu na wysokość dochodu przypadającego na jedną osobę w rodzinie, wynosi:

Obszar użytków rolnych w ha	Miesięczna kwota zasiłku rodzinnego na jedną uprawnioną osobę w zł
od 0,5 do 1	1.300
ponad 1 do 2	800
ponad 2 lub w razie osiągnięcia dochodów z działów specjalnych bez względu na obszar użytków rolnych	350

5. Jeżeli pracownik lub jego małżonek użytkuje wyłącznie grunty deputatowe, zasiłek rodzinny przysługuje w wysokości określonej w ust. 2 bez względu na obszar tych gruntów.

6. Jeżeli pracownik lub jego małżonek będący właścicielem lub samoistnym posiadaczem użytków rolnych o obszarze powyżej 0,5 ha został zwolniony od opłacania podatku gruntowego ze względu na utrzymywaną liczbę dzieci, zasiłek rodzinny na jedną uprawnioną osobę przysługuje:

- 1) w wysokości określonej w ust. 2 — gdy obszar użytków rolnych nie przekracza 1 ha,
- 2) w wysokości 1.300 zł miesięcznie — gdy obszar użytków rolnych przekracza 1 ha, lecz nie przekracza 2 ha,
- 3) w wysokości 800 zł miesięcznie — gdy obszar użytków rolnych przekracza 2 ha.

§ 11. 1. Na dziecko w wieku do ukończenia lat 19, otrzymujące ze względu na stan zdrowia więcej niż jedną kartę zaopatrzenia w mięso, zwiększa się przysługujący zasiłek rodzinny w zależności od wieku dziecka o następującą kwotę:

- 1) o 900 zł miesięcznie — na dziecko w wieku do ukończenia lat 7,
- 2) o 1.800 zł miesięcznie — na dziecko w wieku od lat 7 do ukończenia lat 11,
- 3) o 2.700 zł miesięcznie — na dziecko w wieku od lat 11 do ukończenia lat 19.

2. Przyznanie kwoty zwiększającej zasiłek rodzinny, o której mowa w ust. 1, następuje na podstawie zaświadczenia lekarskiego wydanego w celu przyznania więcej niż jednej karty zaopatrzenia w mięso — na okres podany w tym zaświadczeniu.

§ 12. 1. Kwotę, o której mowa w § 11 ust. 1, wypłaca się, jeżeli nawet zasiłek rodzinny na dziecko nie przysługiwałby ze względu na okoliczności, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1—4, oraz w razie nieprzepracowania przez pracownika liczby dni określonej w § 19—21.

2. Przepis § 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 13. 1. Wysokość zasiłku rodzinnego ustala się na cały rok kalendarzowy na podstawie przeciętnego miesięcznego dochodu, jaki przypadał na jedną osobę w rodzinie w roku ubiegłym, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Wysokość zasiłku rodzinnego nie ulega obniżeniu pomimo przekroczenia granicy dochodu, od której zależy jego wysokość, jeżeli kwota tego przekroczenia przypadająca na wszystkich członków rodziny nie równoważy kwoty zmniejszenia zasiłku.

3. Wysokość zasiłku rodzinnego ulega ponownemu ustaleniu w ciągu roku kalendarzowego w razie zaistnienia choćby jednej z następujących okoliczności:

- 1) zwiększenia się lub zmniejszenia liczby członków rodziny utrzymujących się z dochodu rodziny,
- 2) uzyskania albo utraty przez pracownika lub członka jego rodziny źródła dochodu,
- 3) zmniejszenia się przeciętnego miesięcznego dochodu rodziny w związku ze zmianą źródła dochodu,
- 4) powrotu do kraju pracownika delegowanego lub skierowanego do pracy za granicą,
- 5) pobytu w kraju studenta, o którym mowa w § 9 ust. 2.

§ 14. Zasady ustalania wysokości dochodu rodziny, od którego zależy wysokość zasiłków rodzinnych, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Rozdział 4

Zasiłek pielęgnacyjny.

§ 15. 1. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje pracownikom na członków rodziny, na których wypłacany jest zasiłek rodzinny, jeżeli spełniają warunki określone w ust. 2 i 3.

2. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- 1) na członka rodziny w wieku do lat 16, jeżeli ze względu na stan zdrowia wymaga on ze strony innej

osoby stałej opieki polegającej na pielęgnacji lub na systematycznym współdziałaniu w postępowaniu leczniczym i rehabilitacyjnym,

2) na członków rodziny w wieku powyżej 16 lat, jeżeli są inwalidami I grupy, a na dzieci — także jeżeli są inwalidami II grupy, a inwalidztwo powstało w wieku uprawniającym do zasiłku rodzinnego.

3) na członków rodziny, którzy ukończyli 75 lat.

3. Zasiłek pielęgnacyjny przysługujący na członka rodziny w wieku do 16 lat wypłaca się nadal po osiągnięciu tego wieku:

1) do czasu ukończenia nauki w szkole lub na kursie kwalifikacyjnym przysposobienia lub doskonalenia zawodowego trwającym co najmniej 3 miesiące, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia, jeżeli nadal odpowiada on warunkom określonym w ust. 2 pkt 1,

2) również na osobę pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli jest inwalidą I lub II grupy, a zasiłek ten przysługiwał na nią przed zawarciem związku małżeńskiego.

4. W razie zbiegu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego z tytułu zaliczenia do I lub II grupy inwalidów z prawem do zasiłku pielęgnacyjnego z tytułu ukończenia 75 lat życia przysługuje tylko jedno świadczenie.

5. Stany zdrowia uzasadniające wypłatę zasiłku pielęgnacyjnego na dzieci w wieku do lat 16, wymagające stałej opieki innej osoby, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 16. Zasiłek pielęgnacyjny wypłaca się w wysokości 1.500 zł miesięcznie na osobę bez względu na wysokość zasiłku rodzinnego i kwoty, zwiększającej zasiłek rodzinny w myśl § 11.

§ 17. Decyzję w sprawie przyznania zasiłku pielęgnacyjnego wydaje oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia; nie dotyczy to członków rodziny, którzy ukończyli 75 lat życia.

Rozdział 5

Warunki nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

§ 18. 1. Prawo do zasiłków rodzinnych nabywa pracownik z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, w którym podjął zatrudnienie, a traci — z upływem miesiąca, w którym zatrudnienie ustało, z uwzględnieniem przepisów § 19 i 20.

2. Prawo do zasiłku rodzinnego na poszczególnych członków rodziny powstaje z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, w którym zostały spełnione wszystkie warunki wymagane od każdego z nich do uzyskania tego prawa, a ustaje — z upływem miesiąca, w którym ustał choćby jeden z tych warunków, z zastrzeżeniem § 9 ust. 2.

3. Prawo do zasiłku rodzinnego na poszczególnych członków rodziny ze względu na okoliczności, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2—4 i w § 8 ust. 1 pkt 1—3, powstaje z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym członek rodziny

utracił dochód, a ustaje z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, w którym członek rodziny dochód uzyskał.

§ 19. 1. Zasiłek rodzinny wypłaca się za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym pracownik przepracował co najmniej 15 dni.

2. Za dni przepracowane w myśl ust. 1 uważa się dni, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, oraz inne dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy, z wyjątkiem dni objętych urlopem bezpłatnym.

3. Zasiłek rodzinny przysługuje jednak za czas urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikom:

1) państwowych i spółdzielczych przedsiębiorstw budowlano-montażowych — w związku z ograniczeniem robót w okresie zimowym,

2) spółek wodnych i ich związków — w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 15 kwietnia.

§ 20. 1. Za miesiąc, w którym ustało zatrudnienie, zasiłek rodzinny wypłaca się, jeżeli pracownik zatrudniony był w tym miesiącu co najmniej 15 dni, a przerwy krótszy, gdy stosunek pracy został rozwiązany wskutek przejścia na emeryturę lub rentę albo gdy pracownik zmarł.

2. Jeżeli rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło bez wypowiedzenia z winy pracownika lub wskutek porzucenia pracy, za miesiąc, w którym stosunek pracy został rozwiązany, nie wypłaca się zasiłku rodzinnego.

§ 21. Po rozwiązaniu stosunku pracy pracownik zachowuje prawo do zasiłku rodzinnego za miesiące, w których otrzymał zasiłek z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa co najmniej za 15 dni.

§ 22. Pracownik korzystający z urlopu wychowawczego zachowuje w czasie tego urlopu prawo do zasiłku rodzinnego na członków rodziny, na których zasiłek ten był wypłacany przed rozpoczęciem urlopu, a także nabywa prawo do zasiłku rodzinnego na członków rodziny, na których prawo do zasiłku powstało w czasie urlopu.

§ 23. 1. Zasiłek pielęgnacyjny wypłaca się za miesiące, za które wypłacany jest zasiłek rodzinny; zasiłek pielęgnacyjny wypłaca się łącznie z zasiłkiem rodzinnym.

2. Wypłatę zasiłku pielęgnacyjnego wstrzymuje się, jeżeli wstrzymana została wypłata zasiłku rodzinnego, a ponadto jeżeli:

1) komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia w wyniku badania kontrolnego orzekła, że ustale okoliczności uzasadniające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego,

2) członek rodziny, na którego przysługuje zasiłek pielęgnacyjny, został umieszczony w zakładzie opieki zdrowotnej zamkniętej na okres dłuższy niż 6 miesięcy; w takim przypadku wypłatę zasiłku wstrzymuje się, poczynając od 7 miesiąca.

3. Decyzję o wstrzymaniu wypłaty zasiłku w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wydaje oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Rozdział 6

Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłaty zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

§ 24. 1. Ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego i jego wypłata następuje na wniosek pracownika lub jego pełnomocnika.

2. Do zgłoszenia wniosku uprawnione są również osoby sprawujące faktyczną opiekę nad członkiem rodziny oraz organizacje społeczne, jeżeli pracownik nie ma możliwości zgłoszenia takiego wniosku lub zgłoszenia takiego wniosku zaniedbuje.

§ 25. 1. Uprawnienia pracowników do zasiłków rodzinnych i ich wysokość ustalają oraz zasiłki te wypłacają:

- 1) uspołecznione zakłady pracy,
- 2) nie uspołecznione zakłady pracy zatrudniające co najmniej 5 pracowników, a także inne nie uspołecznione zakłady pracy, jeżeli zostaną do tego upoważnione przez oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 3) oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — w pozostałych przypadkach.

2. Pracownikowi zatrudnionemu równocześnie w dwóch lub więcej zakładach pracy zasiłki rodzinne wypłaca ten zakład, w którym wymiar czasu pracy pracownika jest największy, a gdy wymiar czasu pracy jest równy — zakład pracy, w którym pracownik złożył wniosek o wypłatę zasiłku.

3. W przypadku, o którym mowa w § 21, zasiłek rodzinny wypłaca zakład pracy lub oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zależności od tego, który z nich wypłaca zasiłek z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa.

§ 26. 1. Wypłacone przez zakład pracy zasiłki rodzinne zalicza się na poczet należnych od zakładu pracy składek na ubezpieczenie społeczne.

2. Zasiłki rodzinne, których wypłata została uznana za bezpodstawną na podstawie decyzji oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, obciążają zakład pracy i nie mogą być zaliczone na poczet składek należnych od zakładu pracy na ubezpieczenie społeczne.

§ 27. 1. Pracownik, któremu zasiłek rodzinny wypłaca zakład pracy, może wystąpić z wnioskiem do oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalenie uprawnień do tego zasiłku i wydanie decyzji.

2. Z wnioskiem o ustalenie uprawnień pracownika do zasiłku rodzinnego i wydanie decyzji może wystąpić do oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych także zakład pracy.

3. Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może dokonywać ustaleń, o których mowa w ust. 1 i 2, i wydawać decyzje także z urzędu.

§ 28. Od decyzji oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przysługują środki odwoławcze określone w odrębnych przepisach.

§ 29. Na żądanie pracownika, jego pełnomocnika, zakładu pracy lub oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — zakłady pracy są obowiązane wydawać zaświadczenia potrzebne do ustalenia uprawnień do zasiłku rodzinnego. Wszelkie zaświadczenia niezbędne w sprawach zasiłków rodzinnych są wolne od opłat.

§ 30. Pracownik lub inna osoba pobierająca zasiłek rodzinny obowiązani są:

- 1) przedstawiać na żądanie zakładu pracy lub oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dowody stwierdzające uprawnienia do otrzymywania zasiłku rodzinnego,
- 2) zawiadamiać o wszelkich zmianach w stosunkach rodzinnych i mających wpływ na uprawnienia do otrzymywania zasiłku rodzinnego lub na jego wysokość.

§ 31. Przepisy § 24—30 stosuje się odpowiednio do zasiłku pielęgnacyjnego.

Rozdział 7

Zasady wypłacania zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

§ 32. 1. Zasiłki rodzinne wypłaca się miesięcznie z dołu.

2. Uspołecznione zakłady pracy wypłacają zasiłki rodzinne w terminach wypłaty ostatecznie rozliczonych wynagrodzeń dla danej kategorii pracowników za dany miesiąc, a pozostałe zakłady pracy — najpóźniej do dnia 6 następnego miesiąca.

3. Oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wypłacają zasiłki rodzinne nie później niż w ciągu 10 dni od dnia przedstawienia dowodów niezbędnych do wypłaty zasiłku.

§ 33. 1. Zasiłek rodzinny wypłaca się poczynając od miesiąca kalendarzowego, w którym powstało prawo do zasiłku, jednakże za okres nie dłuższy niż 6 miesięcy wstecz od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

2. Jeżeli niezgłoszenie wniosku o wypłatę zasiłku rodzinnego w terminie 6 miesięcy od miesiąca, w którym powstało prawo do tego zasiłku, nastąpiło z przyczyn niezależnych od pracownika — termin 6 miesięcy liczy się od miesiąca, w którym ustała przeszkoda uniemożliwiająca zgłoszenie wniosku.

3. Jeżeli odmowa wypłaty zasiłku rodzinnego lub ustalenie wysokości tego zasiłku były następstwem błędu zakładu pracy lub oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wypłata lub wyrównanie wysokości zasiłku może nastąpić najdalej za 3 lata wstecz, licząc od daty zgłoszenia wniosku o sprostowanie błędu lub wydania decyzji z urzędu prostującej błąd.

§ 34. 1. Na jednego członka rodziny wypłaca się tylko jeden zasiłek rodzinny i tylko z tytułu jednego zatrudnienia.

2. W razie zbiegu prawa do zasiłku rodzinnego na dziecko z tytułu zatrudnienia obojga rodziców, zasiłek

wypłaca się temu z rodziców, który zażąda wypłaty zasiłku z tytułu swojego zatrudnienia.

3. Jeżeli dziecko nie pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z obojgiem rodziców, zasiłek rodzinny wypłaca się z tytułu zatrudnienia tego z rodziców, przy którym dziecko przebywa.

4. W razie zbiegu prawa do zasiłku rodzinnego z prawem do dodatku rodzinnego do wynagrodzenia albo do emerytury lub renty, wypłaca się świadczenie wybrane przez zainteresowanego.

5. W razie zbiegu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego z prawem do dodatku pielęgnacyjnego przysługującego do renty rodzinnej, wypłaca się świadczenie wybrane przez zainteresowanego.

6. W razie zbiegu prawa do zasiłku rodzinnego z prawem do świadczenia rodzinnego wypłacanego przez instytucję zagraniczną, nie wypłaca się zasiłku rodzinnego, jeżeli świadczenie takie jest wypłacane przez instytucję zagraniczną.

§ 35. 1. Zasiłek rodzinny wypłaca się pracownikowi, z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 2.

2. Zasiłek rodzinny wypłaca się małżonkowi pracownika lub opiekunowi dziecka w przypadku:

- 1) zawieszenia lub pozbawienia pracownika władzy rodzicielskiej,
- 2) zasądzenia od pracownika świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka lub małżonka, przy czym zasiłek rodzinny nie podlega zaliczeniu na poczet tych świadczeń,
- 3) postanowienia sądu zobowiązującego pracownika do przekazywania zasiłku rodzinnego tym osobom,
- 4) pobytu pracownika w zakładzie leczenia zamkniętego oraz
- 5) w innych uzasadnionych przypadkach, gdy zostanie ustalone, że pracownik nie spełnia obowiązku dostarczania środków utrzymania rodziny lub w inny sposób naraża na istotną szkodę interes rodziny.

3. W razie śmierci pracownika przed podjęciem należnego mu zasiłku rodzinnego, wypłaca się go osobom uprawnionym do podjęcia wynagrodzenia lub zasiłku z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa przysługującego temu pracownikowi.

§ 36. 1. Wypłatę zasiłku rodzinnego wstrzymuje się, jeżeli prawo do tego zasiłku ustało lub jeżeli okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało.

2. Jeżeli bezpodstawną wypłatą zasiłku rodzinnego nastąpiła z winy pracownika, kwotę tej wypłaty potrąca się pracownikowi z bieżących zasiłków rodzinnych.

§ 37. Zakłady pracy, które wypłacają zasiłki rodzinne, są obowiązane:

- 1) prowadzić dokumentację dotyczącą wypłat zasiłków rodzinnych
- 2) zwracać się do oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego w przypadkach wątpliwych,

3) okazywać lub przedstawiać do wglądu wszystkie dokumenty dotyczące wypłat zasiłków rodzinnych organom kontrolnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz innym organom uprawnionym do kontroli,

4) podejmować lub wstrzymywać wypłatę zasiłku rodzinnego na polecenie organów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 38. Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego oddziały kontrolują prawidłowość wypłat zasiłków rodzinnych przez zakłady pracy.

§ 39. Jeżeli wskutek szczególnych okoliczności warunki wymagane do nabycia uprawnień do zasiłku rodzinnego nie są spełnione, zasiłek może być przyznany w drodze wyjątku przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 40. Inwalidztwo, o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 2, § 4 ust. 1 pkt 2, § 7 pkt 3, § 15 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 oraz ust. 4, ustala się na zasadach i w trybie określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

§ 41. Przepisy § 32—40 stosuje się odpowiednio do zasiłku pielęgnacyjnego.

§ 42. Instrukcje dotyczące szczegółowych zasad i trybu wypłaty zasiłków rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych oraz prowadzenia dokumentacji w tym zakresie wydaje Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Rozdział 8

Przepisy szczególne w sprawie dodatków rodzinnych do emerytur i rent.

§ 43. 1. Przepisy rozdziałów 2—4 oraz przepisy § 18 ust. 2, § 23, § 33, § 34 ust. 4—6, § 36 ust. 1, § 39 i § 42 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem § 44 i 45, przy ustalaniu prawa do dodatków rodzinnych do emerytur i rent oraz wysokości tych dodatków, a także do dodatku pielęgnacyjnego na członków rodziny emerytów i rencistów.

2. Przyznawanie i wypłata dodatków rodzinnych do emerytur i rent następuje w trybie przewidzianym dla przyznawania oraz wypłaty emerytur i rent.

§ 44. 1. Dodatki rodzinne do rent rodzinnych przysługują, jeżeli do renty uprawniona jest więcej niż jedna osoba.

2. Dodatek pielęgnacyjny do renty rodzinnej pobieranej przez dziecko, do której uprawniona jest tylko jedna osoba, przysługuje na warunkach określonych w § 15 ust. 2—5. Przepis § 17 stosuje się odpowiednio.

§ 45. 1. Dodatek rodzinny przysługujący do dnia wejścia w życie rozporządzenia:

- 1) na dziecko i na żonę emeryta lub rencisty — wypłaca się w wysokości określonej w § 10 ust. 2, w zależności od wysokości dochodu przypadającego na jedną osobę w rodzinie,

2) na dziecko uprawnione do renty rodzinnej, do której uprawnione jest tylko to dziecko — wypłaca się w dotychczasowej wysokości.

2. Jeżeli emeryt lub rencista, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, albo jego małżonek jest właścicielem, samoistnym posiadaczem, użytkownikiem lub dzierżawcą użytków rolnych o obszarze powyżej 0,5 ha lub osiąga dochody z działów specjalnych w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym albo jest podatnikiem podatku dochodowego lub podatków dochodowego i obrotowego, dodatek rodzinny wypłaca się w wysokości 1.300 zł miesięcznie, bez względu na wysokość dochodu przypadającego na jedną osobę w rodzinie.

3. Dodatki rodzinne w wysokości, o której mowa w ust. 1 i 2, wypłaca się na każdą z osób wymienionych w tym przepisie do czasu ustania prawa do pobierania dodatków na te osoby.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 46. 1. Kwoty zasiłków rodzinnych ustalone w rozporządzeniu obejmują rekompensaty określone: w uchwale nr 187 Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1981 r. w sprawie podwyższenia cen detalicznych niektórych artykułów żywnościowych (Monitor Polski z 1981 r. Nr 22, poz. 200 i z 1984 r. Nr 2, poz. 11) oraz w uchwale nr 24 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1982 r. w sprawie rekompensat pieniężnych z tytułu wprowadzenia z dniem 1 lutego 1982 r. nowych cen detalicznych pod-

stawowych artykułów żywnościowych, opału i energii (Monitor Polski z 1982 r. Nr 4, poz. 18 i z 1984 r. Nr 2, poz. 11), z wyjątkiem dodatkowej rekompensaty z tytułu stanu zdrowia w wysokości 150 zł.

2. Członkom rodziny, na których wypłacane są zasiłki rodzinne, począwszy od pierwszego miesiąca następującego po dniu wejścia w życie rozporządzenia nie wypłaca się pobieranych dotychczas rekompensat, z wyjątkiem dodatkowej rekompensaty z tytułu stanu zdrowia w wysokości 150 zł.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do dodatków rodzinnych do emerytur i rent.

§ 47. Począwszy od dnia 1 stycznia 1986 r. przy ustalaniu dochodu, od którego zależy wysokość zasiłku rodzinnego, do dochodu rodziny wlicza się rekompensaty pieniężne wypłacane pracownikom z tytułu wzrostu cen detalicznych, wynagrodzenia zaś obejmujące rekompensaty, a także emerytury i renty wlicza się do dochodu rodziny bez pomniejszenia o ujednoliconą kwotę rekompensaty w wysokości 1600 zł.

§ 48. Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 22 grudnia 1981 r. w sprawie zasiłków rodzinnych (Dz. U. z 1981 r. Nr 32, poz. 191 i z 1983 r. Nr 15, poz. 75).

§ 49. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1984 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: S. Ciosek

Załączniki do rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 23 stycznia 1984 r. (poz. 21)

Załącznik nr 1

ZASADY USTALANIA WYSOKOŚCI DOCHODU RODZINY, OD KTÓREGO ZALEŻY WYSOKOŚĆ ZASIŁKÓW RODZINNYCH

§ 1. 1. Przy ustalaniu wysokości zasiłku rodzinnego uwzględnia się dochody pracownika, jego małżonka i dzieci pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym.

2. Przeciętny miesięczny dochód rodziny stanowi sumę przeciętnych miesięcznych dochodów poszczególnych członków rodziny, o których mowa w ust. 1.

3. Jeżeli członek rodziny osiąga dochody z różnych źródeł, przeciętny miesięczny jego dochód stanowi sumę przeciętnych miesięcznych dochodów z poszczególnych źródeł.

4. Przeciętny miesięczny dochód z każdego źródła ustala się przez podzielenie sumy dochodów z tego źródła przez liczbę miesięcy, w których został on osiągnięty.

5. Przy ustalaniu dochodu rodziny nie uwzględnia się dochodów z tych źródeł, które członek rodziny utracił w ciągu roku kalendarzowego, z którego ustala się dochód.

§ 2. 1. Dochód przypadający na jedną osobę w rodzinie ustala się, dzieląc łączną kwotę przeciętnego miesięcznego dochodu pracownika, jego małżonka oraz dzieci, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym,

przez liczbę członków rodziny, a mianowicie: pracownika, jego małżonka oraz dzieci i innych członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym.

2. Przez innych członków rodziny, o których mowa w ust. 1, rozumie się osoby nie posiadające żadnych własnych dochodów i utrzymywane wyłącznie z dochodów rodziny, z którą pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym.

3. Za członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym uważa się także:

- 1) małżonka przebywającego w zakładzie pomocy społecznej, jeżeli za jego pobyt ponoszona jest odpłatność,
- 2) dzieci, o których mowa w §. 5 rozporządzenia, przebywające:
 - a) w internacie szkolnym lub w domu studenckim,
 - b) w zakładzie specjalnym, w domu dziecka lub w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej, jeżeli za pobyt dziecka ponoszona jest odpłatność.

§ 3. 1. Do dochodu rodziny, od którego zależy wysokość zasiłków rodzinnych, wlicza się:

- 1) wynagrodzenia z tytułu:
 - a) zatrudnienia wykonywanego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę oraz umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego,
 - b) wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę nakładczą,
 - c) wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło,
 - d) wykonywania pracy na podstawie umowy agencyjnej oraz współpracy przy wykonywaniu tej umowy,
- 2) dochody z tytułu:
 - a) członkostwa spółdzielni, w tym wypłaty z nadwyżki bilansowej stanowiącej oprocentowanie udziałów członkowskich w spółdzielniach oraz wypłaty dokonywane członkom spółdzielni nie będącym pracownikami,
 - b) wykonywania wolnego zawodu,
 - c) działalności twórczej lub artystycznej,
 - d) działalności zarobkowej na własny rachunek oraz współpracy przy prowadzeniu takiej działalności,
 - e) wynajmu pokoi gościnnych,
- 3) świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa: zasiłki chorobowe, wyrównawcze, macierzyńskie, opiekuńcze oraz świadczenia rehabilitacyjne,
- 4) zasiłki wychowawcze oraz zasiłki dla absolwentek szkół wyższych wychowujących dzieci,
- 5) zasiłki z państwowego funduszu aktywizacji zawodowej wypłacane osobom przygotowującym zawodo-

- 6) zasiłki dla członków rodziny osób odbywających służbę wojskową, wypłacane na podstawie przepisów o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 7) emerytury i renty wraz ze wszystkimi wzrostami i dodatkami, pomniejszone o ujednoczoną kwotę rekompensaty 1.600 zł, z wyjątkiem dodatków rodzinnych, pielęgnacyjnych i dla sierot zupełnych,
- 8) stypendia pracownicze i stypendia dla sportowców,
- 9) alimenty i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

2. Do dochodu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się:

- 1) dochodu osiąganego z użytkowania ziemi w indywidualnych gospodarstwach rolnych bez względu na jej obszar,
- 2) stypendiów innych niż stypendia pracownicze i stypendia dla sportowców,
- 3) pomocy materialnej udzielanej przez Państwo na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej,
- 4) rekompensat pieniężnych z tytułu wzrostu cen detalicznych,
- 5) alimentów świadczonych na rzecz członków rodziny nie pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 6) zasiłków rodzinnych, zasiłków porodowych, jednorazowych zasiłków z tytułu urodzenia dziecka oraz zasiłków pogrzebowych.

§ 4. 1. Za wynagrodzenia uzyskiwane w jednostkach gospodarki uspołecznionej uważa się wypłaty pieniężne dokonywane przez te jednostki pracownikom lub innym osobom fizycznym oraz wartość przyznawanych im świadczeń w naturze bądź ich pieniężny ekwiwalent, które w myśl przepisów o klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej stanowią:

- 1) wynagrodzenia osobowe, z wyjątkiem:
 - a) nagród jubileuszowych, gratyfikacji i odpraw wypłacanych w związku z przejściem na emeryturę lub rentę inwalidzką,
 - b) ekwiwalentu za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy albo powołania pracownika do służby wojskowej lub do odbycia przeszkolenia wojskowego trwających dłużej niż 3 miesiące,
 - c) dodatku do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych,
 - d) dodatku w wysokości 100% wynagrodzenia zasadniczego, wypłacanego z tytułu pracy w dodatkowych dniach wolnych od pracy,
 - e) całkowitego wynagrodzenia łącznie ze 100% dodatkiem wynikającym z kategorii osobistego zaszerogowania, wypłacanego pracownikom kopalń węgla kamiennego i innych kopalń głębinowych, podejmującym pracę na zasadach pełnej dobrovolności:

— w wolne soboty przy wykonywaniu robót związanych z wydobywaniem węgla, przy wykonywa-

niu robót remontowo-konserwacyjnych i równorzędnych oraz zatrudnionym przy stałej obsłudze urzędzeń,

— w niedziele i inne dni ustawowo wolne od pracy, zatrudnionym przy robotach remontowo-konserwacyjnych i równorzędnych oraz zatrudnionym przy stałej obsłudze urzędzeń,

2) wynagrodzenia bezosobowe, z wyjątkiem wynagrodzeń wypłacanych:

a) osobom, które wykonują określone czynności na polecenie właściwych organów, np. biegłym w postępowaniu dochodzeniowym, sądowym i administracyjnym,

b) osobom fizycznym za udział w komisjach, jury w konkursach, radach naukowych i naukowo-technicznych, niezależnie od sposobu ich powoływania,

3) honoraria,

4) wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne,

5) nagrody z zakładowego funduszu nagród,

6) wypłaty z zysku do podziału i nadwyżki bilansowej w spółdzielniach.

2. Jeżeli wynagrodzenie obejmuje rekompensatę z tytułu wzrostu cen detalicznych, wlicza się je do dochodu rodziny po pomniejszeniu o ujednoczoną kwotę rekompensaty w wysokości 1600 zł.

3. Za wynagrodzenia osoby wykonującej pracę na rzecz jednostki gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia uważa się kwotę przyjętą za podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, pomniejszoną o kwotę składki opłacanej przez zainteresowanego za siebie oraz za osobę współpracującą, a w razie niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu — wynagrodzenie faktycznie osiągnięte.

4. Za wynagrodzenie osoby współpracującej z osobą, o której mowa w ust. 3, uważa się kwotę ustaloną jako podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne.

5. Za dochód członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej uważa się dochód z tytułu pracy w spółdzielni i dochód za dostarczane produkty rolne oraz inne dochody członka spółdzielni i członków jego rodziny, osiągnięte w poprzednim roku obrachunkowym.

§ 5. 1. Za wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w nie uspołecznionym zakładzie pracy uważa się wynagrodzenie, od którego ustalono składkę na ubezpieczenie społeczne.

2. Za dochód osoby prowadzącej działalność zarobkową na własny rachunek uważa się kwotę stanowiącą podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, pomniejszoną o kwotę składki opłacanej za siebie i za osobę współpracującą, a w razie niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu — dochód faktycznie osiągnięty.

3. Za dochód osoby współpracującej z osobą prowadzącą działalność zarobkową na własny rachunek uważa

się kwotę stanowiącą podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne.

§ 6. Jeżeli dla celów ubezpieczenia społecznego przyjmowane jest wynagrodzenie zryczałtowane, wynagrodzenie takie przyjmuje się również przy ustaleniu dochodu rodziny.

§ 7. Za wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia za granicą na podstawie oddelegowania lub skierowania do pracy uważa się wynagrodzenie w dewizach lub w dewizach i w złotych.

§ 8. 1. W razie zwiększenia się lub zmniejszenia liczby członków rodziny dochód przypadający na jedną osobę w rodzinie ustala się ponownie, dzieląc dotychczasową kwotę dochodu przez aktualną liczbę członków rodziny.

2. W razie uzyskania nowego źródła dochodu przez pracownika, jego małżonka lub członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, wysokość zasiłku rodzinnego ustala się ponownie na podstawie dochodu rodziny z okresu trzech pierwszych miesięcy kalendarzowych następujących po uzyskaniu tego źródła dochodu.

3. W razie utraty źródła dochodu przez jednego z członków rodziny dochód przypadający na jedną osobę w rodzinie ustala się ponownie na podstawie dochodów osiągniętych w roku poprzednim, z wyłączeniem utraczonego źródła dochodu.

4. W razie zmniejszenia się przeciętnego miesięcznego dochodu rodziny w związku ze zmianą źródła dochodu pracownika lub członka jego rodziny dochód przypadający na jedną osobę w rodzinie ustala się ponownie na podstawie dochodu rodziny z okresu trzech pierwszych miesięcy kalendarzowych następujących po zmianie źródła dochodu.

5. W razie powrotu do kraju pracownika lub jego małżonka delegowanego lub skierowanego do pracy za granicą wysokość zasiłku rodzinnego ustala się ponownie na podstawie dochodu rodziny z okresu trzech pierwszych miesięcy kalendarzowych po powrocie do kraju.

6. Zmiana wysokości zasiłku rodzinnego ze względu na okoliczności wymienione w ust. 1 i 3—5 następuje poczynając od miesiąca, w którym zaszły te okoliczności, a ze względu na okoliczności wymienione w ust. 2 — po upływie 3 miesięcy.

§ 9. 1. Pracownikowi, który nabył prawo do zasiłku rodzinnego po raz pierwszy, wypłaca się zasiłek przez okres pierwszych 3 miesięcy w wysokości najniższej; po upływie 3 miesięcy wysokość zasiłku ustala się na podstawie dochodów rodziny z tych 3 miesięcy i w razie stwierdzenia uprawnień do zasiłku w wyższej wysokości — wyrównuje się go za okres ubiegły.

2. W razie zmiany przez pracownika miejsca pracy zasiłek w nowym zakładzie pracy wypłaca się do końca roku kalendarzowego w wysokości, jaka była ustalona w poprzednim zakładzie pracy. Przepisy § 8 stosuje się odpowiednio.

STANY ZDROWIA UZASADNIAJĄCE WYPŁATĘ ZASIĘKU PIEŁGNACYJNEGO

Stany zdrowia uzasadniające wypłatę zasięku pielęgnacyjnego dzieciom do lat 16 wymagającym stałej opieki innej osoby obejmują następujące stany fizyczne, psychiczne lub psychofizyczne:

- 1) wrodzone wady rozwojowe z porażeniem lub niedowładami kończyn, upośledzające w znacznym stopniu zdolność chwytą rąk lub utrudniające samodzielne poruszanie się,
- 2) inne wady wrodzone lub kalectwa upośledzające w bardzo znacznym stopniu sprawność narządu ruchu,
- 3) wrodzone lub nabyte ubytki anatomiczne kończyny górnej lub dolnej, upośledzające w znacznym stopniu zdolność chwytą rąk lub utrudniające poruszanie się,
- 4) zespoły neurologiczne będące następstwem urazów okołoporodowych,
- 5) niedowłady lub porażenia będące następstwem chorób lub urazów układu nerwowego, upośledzające w znacznym stopniu zdolność chwytą rąk lub utrudniające samodzielne poruszanie się,
- 6) niedorozwoje umysłowe począwszy od niedorozwoju umiarkowanego (iloraz inteligencji około 50 i poniżej według klasyfikacji międzynarodowej),
- 7) psychozy i zespoły psychotyczne o znacznym nasileniu, w których okres leczenia przekracza 6 miesięcy,
- 8) padaczkę z wyraźnymi następstwami psychoneurologicznymi,
- 9) wrodzone lub nabyte wady narządu wzroku powodujące znaczne ograniczenie jego sprawności (obniżenie ostrości wzroku w oku lepszym do 5/35 lub 0,15 wg Snellena po wyrównaniu wady wzroku szklami korekcyjnymi lub ograniczenie pola widzenia do przestrzeni zawartej w granicach 30°),
- 10) głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2000 Hz o natężeniu od 80 dB),
- 11) niemotę lub bardzo znaczne zaburzenia mowy wymagające współdziałania w procesie uczenia się,
- 12) wrodzone lub nabyte wady układu krążenia i oddechowego, znacznie upośledzające sprawność organizmu,
- 13) inne stany chorobowe lub po przebytych chorobach, powodujące upośledzenie sprawności ogólnej, utrudniające w znacznym stopniu możliwość samodzielnego poruszania się, lub stany wymagające opieki i pomocy rodziców w leczeniu i rehabilitacji (np. ciężkie postaci cukrzycy), a także w ochronie dziecka przed możliwością doznania urazu (np. hemofilia).